

OBSAH

Úvodní slovo	xiii
Úvod	xiv
Použité zkratky	xvii
Přehled zkrácených citací	xix
Přehled citované judikatury	xxvi
Kapitola I. <i>O čem to je?</i> Charakteristika řízení o předběžné otázce	1
1 Význam řízení o předběžné otázce pro právní řád Evropské unie	2
2 Zásady řízení	4
3 Charakteristika řízení	6
4 Druhy řízení o předběžných otázkách	10
5 Praxe a kontext řízení	16
6 Čím předběžná otázka není	21
7 Předběžná otázka jako dialog	24
Kapitola II. <i>Kdo se může ptát?</i> Předkládající soudní orgán	26
1 Komunitární definice soudu	26
1.1 Soudní orgán	26
1.2 Soud členského státu	31
2 Problematické případy	33
2.1 Rozhodčí řízení	34
2.2 Správní orgány	37
2.3 Profesní samospráva	40
3 Jasná definice versus utilitární chaos?	42
4 Které české orgány jsou „soudními orgány“ dle článku 234 SES?	44
4.1 Civilní proces	46
4.1.1 Řízení sporné	46
4.1.2 Řízení nesporné	47
4.1.3 Řízení konkurzní a vyrovnávací	53
4.1.4 Řízení vykonávací	53
4.1.5 Řízení rozhodčí	55
4.1.6 Předběžná opatření	56
4.2 Řízení správní a správní soudnictví	57

4.2.1	<i>Správní soudnictví</i>	58
4.2.2	<i>Správní řád</i>	61
4.2.3	<i>Přestupky</i>	62
4.2.4	<i>Samosprávné komory</i>	64
4.2.5	<i>Finanční arbit</i>	65
4.2.6	<i>Úřad pro ochranu hospodářské soutěže</i>	66
4.2.7	<i>Další správní orgány</i>	67
4.3	<i>Řízení trestní</i>	68
4.4	<i>Výkon správy soudů</i>	69
4.5	<i>Kontrola ústavnosti</i>	69
Kapitola III. <i>Nač se lze ptát?</i> Předmět řízení o předběžné otázce		74
1	<i>Otázky platnosti versus otázky výkladu</i>	74
1.1	<i>Otázky platnosti</i>	74
1.1.1	<i>Důvody neplatnosti</i>	78
1.1.2	<i>Suspence komunitárního aktu</i>	80
1.2	<i>Otázky výkladu; interpretace versus aplikace</i>	81
2	<i>Akty, které mohou být předmětem řízení o předběžné otázce</i>	84
2.1	<i>Primární právo</i>	84
2.2	<i>Mezinárodní právo</i>	87
2.3	<i>Úmluvy mezi členskými státy</i>	91
2.4	<i>Obecné právní principy</i>	91
2.5	<i>Sekundární právo</i>	92
2.6	<i>Statuty orgánů zřízených aktem Rady</i>	93
2.7	<i>Právo členského státu</i>	93
Kapitola IV. <i>Nač se ptát nelze?</i> Nepřípustné předběžné otázky		98
1	<i>Dělbá kompetence mezi Soudní dvůr a národní soudy</i>	99
2	<i>Nepřípustnost jako (nevěcný) způsob vyřešení věci</i>	101
3	<i>Budovatelská léta – „ptejte se mě, na co chcete ...“</i>	103
4	<i>„Já už ale na vše neodpovím...“ – nepřípustné předběžné otázky</i>	104
4.1	<i>Absence reálného sporu</i>	107
4.2	<i>Předběžná otázka se netýká komunitárního práva</i>	111
4.3	<i>Otázka komunitárního práva není pro daný spor relevantní</i>	114
4.4	<i>Otázka je hypotetická či příliš obecná</i>	115
4.5	<i>Předkládající soud dostatečně neobjasnil skutkové či právní pozadí předběžné otázky/nedostatečné odůvodnění</i>	117
4.6	<i>Otázka není povahy právní, ale politické</i>	120
4.7	<i>Jiné procesní důvody</i>	121

4.7.1	<i>Předkládající soud není soudním orgánem ve smyslu článku 234 SES</i>	122
4.7.2	<i>Důvod předběžné otázky ještě nevznikl či odpadl</i>	122
4.7.3	<i>Stažení žádosti o předběžnou otázku</i>	123
4.7.4	<i>Předběžná otázka koliduje s jiným druhem řízení</i>	124

5	Nepřípustnost jako prostředek kontroly nápadu?	126
---	--	-----

6	Kontrolní dotazník přípustnosti předběžných otázek pro předkládajícího soudce	130
---	---	-----

Kapitola V.	<i>Kdy se ptát? Vhodnost předběžné otázky</i>	133
--------------------	--	------------

1	Úvahy obecné	134
---	--------------------	-----

1.1	Národní a komunitární korektivy subjektivního uvážení.	135
-----	---	-----

1.2	Obecný charakter řízení o předběžné otázce	138
-----	--	-----

1.3	Nutnost předběžné otázky	141
-----	--------------------------------	-----

2	Úvahy procesní	145
---	----------------------	-----

2.1	Ve které fázi řízení?	145
-----	-----------------------------	-----

2.2	Který soud by měl překládat – první instance nebo soud odvolací?	148
-----	--	-----

2.3	Přání a názory účastníků řízení	152
-----	---------------------------------------	-----

3	Úvahy praktické	157
---	-----------------------	-----

3.1	Zdržení řízení	157
-----	----------------------	-----

3.2	Náklady předběžné otázky	161
-----	--------------------------------	-----

3.3	Aspekty psychologické a sankce	164
-----	--------------------------------------	-----

Kapitola VI.	<i>Jak se ptát? Procesní postup při předložení předběžné otázky</i>	166
---------------------	--	------------

1	Rozhodnutí o předložení předběžné otázky a jeho náležitosti.	168
---	---	-----

1.1	Forma rozhodnutí	168
-----	------------------------	-----

1.2	Obsah rozhodnutí	169
-----	------------------------	-----

1.2.1	<i>Formální náležitosti usnesení o předložení předběžné otázky</i> ..	171
-------	---	-----

1.2.2	<i>Výroková část usnesení o předložení předběžné otázky</i>	172
-------	---	-----

1.2.3	<i>Přerušení řízení</i>	173
-------	-------------------------------	-----

1.2.4	<i>Formulace předběžné otázky</i>	176
-------	---	-----

1.2.5	<i>Odůvodnění usnesení o položení předběžné otázky</i>	181
-------	--	-----

2	Vnitrostátní opravné prostředky proti rozhodnutí o položení předběžné otázky	183
---	--	-----

2.1	„Já do Lucemburku nechci!“ – napadnutelnost usnesení o zahájení řízení o předběžné otázce	184
-----	---	-----

2.1.1	<i>Míra přezkumu</i>	188
-------	----------------------------	-----

3	Předběžná opatření	193
---	--------------------------	-----

3.1	Předběžná opatření týkající se komunitárního práva	194
3.2	Předběžná opatření týkající se práva členského státu	197
3.3	Předběžná opatření před českými soudy	200
4	Poslední krok	203
Kapitola VII. <i>Kdy je nutné se zeptat? Povinnost zahájit řízení o předběžné otázce.</i>		205
1	Kdy vzniká povinnost předložit předběžnou otázku?	205
1.1	Otázky platnosti komunitárního práva	206
1.2	Odlisný právní názor soudu členského státu	207
1.3	Soudy posledního stupně	208
2	České soudy posledního stupně	215
2.1	Soudy posledního stupně dle občanského soudního řádu	216
2.2	Soudy posledního stupně dle soudního řádu správního	219
2.3	Soudy posledního stupně dle trestního řádu	220
2.4	Ústavní soud České republiky jako soud posledního stupně	221
3	Výjimky z povinnosti předložit předběžnou otázku výkladu komunitárního práva	221
3.1	Otázka komunitárního práva není pro daný případ relevantní	223
3.2	Acte éclairé	224
3.3	Acte clair	227
4	Porušení povinnosti podat předběžnou otázku soudem posledního stupně	232
4.1	Ústavní stížnost	234
4.2	Odpovědnost za škodu	244
4.2.1	<i>Odpovědnost za škodu způsobenou pochybením soudu posledního stupně.</i>	245
4.2.2	<i>Odpovědnost za škodu způsobenou porušením komunitárního práva v české úpravě.</i>	249
4.3	Žaloba Komise	254
4.4	Stížnost do Štrasburku	257
4.5	Jiné postupy	259
4.6	Je čas na straně žalobce?	263
Kapitola VIII. <i>Jak to v Lucemburku vypadá? Organizace Soudního dvora.</i>		268
1	Úvod – postavení Soudního dvora v ústavním systému EU	268
2	Kde Soudní dvůr sídlí a jak to tam vypadá	271
3	Složení Soudního dvora	272
3.1	Členové Soudního dvora	273

3.1.1	Soudci.	273
3.1.2	Generální advokáti.	280
3.1.3	Kabinety soudců a generálních advokátů.	283
3.2	Zaměstnanci Soudního dvora.	285
Kapitola IX. „A jsme v Lucemburku“: Průběh řízení o předběžné otázce u Soudního dvora.		288
1	Obecné otázky procesní.	288
1.1	Účastníci řízení a jejich zastoupení.	288
1.1.1	Účastníci řízení.	288
1.1.2	Právní zastoupení účastníků.	291
1.2	Jazykový režim v řízení před Soudním dvorem.	294
1.3	Procesní lhůty a jejich počítání.	298
2	Řádný průběh řízení.	299
3	Písemná část řízení.	301
3.1	Význam písemných podání.	301
3.2	Předkládání písemností Soudnímu dvoru.	303
3.3	Forma a obsah písemného podání.	304
4	Předběžná zpráva soudce zpravodaje a příprava na ústní část řízení.	308
5	Ústní část řízení.	309
5.1	Důvody pro účast na ústním jednání.	310
5.2	Obsah a struktura ústního podání.	312
5.3	Průběh ústní části řízení.	313
5.4	Opakování ústní části řízení.	317
6	Rozhodování Soudního dvora.	318
7	Rozsudek Soudního dvora.	321
8	Náklady řízení o předběžné otázce a právo na bezplatnou právní pomoc.	324
Kapitola X. <i>Speciality</i> : Zvláštní procesní opatření, zvláštní druhy řízení.		328
1	Zvláštní procesní opatření.	328
2	Zvláštní druhy řízení.	329
2.1	Urychlené řízení.	329
2.2	Přednostní vyřízení věci, odložení projednávání věci.	331
2.3	Zjednodušené řízení.	332
2.4	Předběžná opatření.	335
2.5	Spojení věcí.	335
2.6	Současně probíhající řízení před Soudem prvního stupně a Soudním dvorem.	338

Kapitola XI. Kdo a jak je vázán? Závaznost a dopady rozhodnutí Soudního dvora o předběžných otázkách	340
1 Závazný či nezávazný? – terminologická poznámka	340
2 Závaznost rozhodnutí Soudního dvora o předběžných otázkách	345
2.1 Je Soudní dvůr vázán vlastní judikaturou?	345
2.2 Role stanovisek generálních advokátů	348
2.3 Vázanost Soudu prvního stupně	350
2.4 Vázanost národních soudů	356
2.4.1 Závaznost rozhodnutí o předběžných otázkách týkajících se platnosti komunitárního aktu	358
2.4.2 Předběžné otázky týkající se výkladu komunitárního práva.	362
3 Temporální účinky rozhodnutí o předběžných otázkách	375
3.1 Předběžné otázky týkající se výkladu komunitárního práva.	376
3.2 Předběžné otázky týkající se platnosti komunitárního aktu	379
Kapitola XII. Exkurz: Práce s judikaturou Soudního dvora v českém právním řádu	383
1 Úloha judikatury Soudního dvora v českém právním řádu	383
2 Evropské právo jako právo precedenční	386
3 Která část rozhodnutí Soudního dvora je závazná?	390
4 Následky nerespektování judikatury Soudního dvora	394
5 Praktické otázky práce s judikaturou	395
5.1 Přístup k judikatuře Soudního dvora	395
5.2 Citace judikatury Soudního dvora	397
6 Budoucí práce s judikaturou v českém právním řádu.	400
Kapitola XIII. Quo vadis? Perspektiva řízení o předběžné otázce.	403
1 Stručné ohlednutí: problémy spolupráce založené na řízení o předběžné otázce	403
1.1 Vstřícné začátky	403
1.2 Na vrcholu slávy	405
1.3 Pyrrhovo vítězství?	407
2 Perspektivní varianty	408
2.1 Možnosti reformy cestou mírné evoluce	410
2.1.1 Více samostatnosti národním soudům při řešení otázek komunitárního práva.	411
2.1.2 Formulace odpovědi národním soudem	413
2.1.3 „Lepší“ otázky	414
2.1.4 Filtrace předběžných otázek	416

2.2 Možnosti reformy cestou výrazné evoluce	419
2.3 Možnosti reformy cestou revoluce	423
2.4 Kráče, komunitární justice	426

Přílohy

Příloha I - Statut Soudního dvora ES – vybraná ustanovení	427
Příloha II – Jednací řád Soudního dvora ES – vybraná ustanovení	437
Příloha III – Informativní sdělení Soudního dvora o předběžných otázkách předkládaných soudy členských států	464
Příloha IV – Soudci Soudního dvora	467
Příloha V – Vzor usnesení o položení předběžné otázky	477
Příloha VI – Vzor písemného vyjádření účastníka	479
Příloha VII – Literární okénko.	482

Seznam literatury	487
Další prameny	503
Věcný rejstřík	507